

BESLUT

2020-05-11

Dnr: 19/03993 och
4113**SAKEN**

Det goda livet – på spanska solkusten, SVT1, 2019-12-03, program om svenskar bosatta i Spanien; fråga om opartiskhet och saklighet

BESLUT

Programmet frias. Det strider inte mot kraven på opartiskhet och saklighet.

PROGRAMMET

Programmet var en dokumentär som handlade om svenskar som flyttat till staden Fuengirola på den spanska solkusten. I inledningen av programmet sade en speakerröst följande.

För tjugo år sedan satt jag här på stranden och drömde om det goda livet. Det var här man skulle bo, i den spanska södern, och det var här vid den lilla strandrestaurangen El Sheriff som vi höll till. Nu är det stängt för säsongen men [namn på restaurang-ägare] är här och renoverar. Han har tagit över restaurangen efter sin far och bror. Det var här vi fick alla de där målande berättelserna om traditionerna och det genuina Spanien.

Därefter berättade restaurangägaren om sina känslor för platsen och restaurangen. Speakerrösten sade sedan följande.

För mig blev det bara ett sandslott där i pappaledigheten och inte kunde jag ana att jag skulle återvända hit. Men nu är min dotter gäststudent på svenska skolan. Och jag kommer snart att bli varse hur stor och sammanhållen svenskkolonin är. Framförallt i dess epicentrum, den lilla staden Fuengirola, ett stenkast bort. För drygt 35 000 svenskar är det här vardag och verklighet. Livet under den ljumma kvällshimlen på den spanska solkusten.

I programmet skildrades sedan några olika svenskar som levde i Fuengirola. Bland annat skildrades en kvinna som startat en restaurang och restaurangens

besökare som mestadels bestod av svenskar. En präst och hans arbete i Svenska kyrkan och några av kyrkans medlemmar. En grupp pensionärer som bodde på en husbilsamping, en man som tidigare levde som hemlös och ett par som levde som hemlösa i Fuengirola.

ANMÄLNINGARNA

Anmälarna anser sammanfattningsvis att programmet gav en missvisande och vinklad bild av svenskar som bosätter sig på den spanska solkusten. Flera anmälare anser att programmet var osakligt eftersom programmet fokuserade på alkoholister, missbrukare och hemlösa personer.

En anmälare anser att programmet var som en propagandafilm för Svenska kyrkans arbete i Fuengirola.

En anmälare, som medverkade i programmet, anser att hans predikan vinklades och klipptes på ett missvisande sätt. Han anser även att dokumentärfilmaren bröt mot en överenskommelse med honom om att inte lyfta fram personer och politiska partier i programmet.

Ett antal anmälare är kritiska mot dokumentärfilmarens tillvägagångssätt och anser att han vid filmandet av programmet berättade för dem att programmet skulle handla om något annat än vad det gjorde.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

Sveriges Television AB (SVT) anser att inslaget överensstämmer med kraven på opartiskhet och saklighet och anför följande.

Det aktuella programmet var en enskild dokumentärfilmarens subjektiva berättelse om Fuengirola som han besökte för 20 år sedan och en betraktelse av platsen och människorna idag.

Avseende den konflikt mellan prästen i Svenska kyrkan i Fuengirola och hans arbetsgivare som omtalades så anser SVT att filmaren inte tog ställning för en part utan endast beskrev de omständigheter som rådde.

Den personliga subjektiva utgångspunkten framgick väl genom programmets anslag och tydliga berättarröst. Dokumentärfilmarens skildring av olika människor i Fuengirola var en betraktelse med ett upplevt tidsperspektiv från platsen. Ett retroperspektiv där han skildrade platsen han besökte för över 20 år sedan och utifrån det gav han sin egen betraktelse av några svenskar som lever där idag. Det fanns ingen avsikt att ge en bild av helheten av de svenskar som lever på Solkusten eller i Spanien idag. Att en dokumentärfilmare har en friare

roll i urval och skildring jämfört med till exempel ett nyhetsinslag anser SVT vara väl i linje med granskningsnämndens praxis.

SVT anser att det tydligt framgick att det inte var ett resereportage eller en objektiv granskning.

AKTUELLA BESTÄMMELSER

SVT ska utöva sändningsrätten opartiskt och sakligt samt med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i televisionen (13 § i sändningstillståndet). Kraven på opartiskhet och saklighet tillämpas enligt granskningsnämndens praxis i princip fullt ut på programledare, reportrar och andra som genom sin ställning i ett program kan uppfattas som företrädare för programföretaget. Med hänsyn till den vidsträckta yttrandefriheten kan kraven ställas lägre i fråga om intervjuade, debattdeltagare och andra så kallade tillfälliga medverkande.

Det är tillåtet att skildra ett ämne från en speciell utgångspunkt, men i så fall bör detta klart framgå av programmet eller programpresentationen.

Kravet på saklighet innebär främst att uppgifter som är av betydelse för framställningen ska vara korrekta och att framställningen inte får vara vilseledande, till exempel genom att väsentliga uppgifter utelämnas.

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Granskningsnämnden konstaterar att dokumentären skildrade ett antal svenskar som levde i den spanska staden Fuengirola. Enligt nämndens mening framgick det att programmet byggde på dokumentärfilmarens och de medverkandes egna personliga berättelser och att det inte gav anspråk på att ge en generell bild av svenskar som är bosatta på den spanska solkusten. Nämnden anser att programmet inte, på grund av sin utgångspunkt, strider mot kraven på opartiskhet och saklighet. Vad anmälarna i övrigt anfört medför inte heller att programmet strider mot dessa krav.

Nämnden tillämpar bestämmelserna i radio- och tv-lagen och i programföretagens sändningstillstånd. Det ingår inte i nämndens uppgifter att pröva omständigheter kring tillkomsten av ett program, exempelvis i fråga om en reporters arbetsmetoder. Anmälarnas kritik i dessa delar lämnas därför utan åtgärd.

Detta beslut har fattats av Malin Bonthron, Clas Barkman, Bo-Erik Gyberg, Gunnar Springfeldt, Kristina Åberg och Sofia Olsson Olsén efter föredragning av David Claesson.

På granskningsnämndens vägnar

Malin Bonthron

David Claesson

Originalhandlingen med namnunderskrifter förvaras hos myndigheten.